

Міжнародний театральний інститут ІТІ

Всесвітня організація виконавських мистецтв

Всесвітній день театру 2024 - 27 березня

Біографія Йона ФОССЕ, Норвегія

Норвезький письменник, драматург

Українська

Йон Фоссе - відомий норвезький письменник, який народився 1959 року. Він відомий своєю великою творчою спадщиною, яка включає п'єси, романи, поетичні збірки, ессе, дитячі книги та переклади. Стиль письма Фоссе характеризується мінімалізмом та емоційною глибиною, що робить його одним з найбільш виконуваних драматургів у світі. У 2023 році він отримав Нобелівську премію з літератури за свої новаторські п'єси та прозу, які надають голос невимовному.

Твори Фоссе перекладені більш ніж п'ятдесятьма мовами, а постановки пройшли на більш ніж тисячі сценах по всьому світу. Його мінімалістичні та інтроспективні п'єси, що часто межують з ліричною прозою та поезією, продовжують драматичну традицію, започатковану Генріком Ібсеном у 19 столітті. Творчість Фоссе асоціюється з постдраматичним театром, а його видатні романи описують як постмодерністські та авангардні через їхній мінімалізм, ліризм та нетрадиційне використання синтаксису.

Фоссе здобув міжнародне визнання як драматург завдяки своїй п'єсі "Nokon kjem til å komme" (1996; "Хтось прийде", 2002), відомий своїм радикальним скороченням мови та потужним вираженням людських емоцій. Натхненний такими митцями, як Семюель Беккет і Томас Бернхард, Фоссе поєднує локальні зв'язки з модерністськими техніками. Його роботи зображують невизначеність і вразливість людського досвіду без нігілістичного презирства.

У своїх п'єсах Фоссе часто залишає незавершені слова або дії, створюючи відчуття невирішеної напруги. Теми невизначеності та тривоги досліджуються в таких п'єсах, як "Natta syng sine songar" (1998; "Нічні пісні", 2002) та "Dødsvariasjonar" (2002; "Варіації смерті", 2004). Сміливість Фоссе у заглибленні в тривоги повсякденного життя - сприяла його широкому визнанню.

Романи Фоссе, такі як "Morgon og kveld" (2000; "Ранок і вечір", 2015) та "Det er Ales" (2004; "Алісс біля вогнища", 2010), демонструють його унікальну мову, що характеризується паузами, перериваннями, запереченнями та глибокими питаннями. Трилогія "Trilogien" (2016) та септологія "Det andre namnet" (2019; "Інше ім'я", 2020) продовжують дослідження Фоссе тем любові, насильства, смерті та примирення.

Використання Фоссе образів і символіки помітне в його поетичних творах, зокрема у збірці "Sterk vind" (2021) та збірці поезій "Dikt i samling" (2021). Він також переклав норвезькою мовою твори Георга Тракля та Райнера Марії Рільке.

Загалом твори Йона Фоссе заглиблюються в сутність людського буття, торкаючись тем невизначеності, тривоги, любові та втрати. Завдяки своєму унікальному стилю письма та глибокому дослідженню повсякденних ситуацій, він зарекомендував себе як визначна постать у сучасній літературі та театрі.

Перекладено: Наталія Сиваненко, українська театральна режисерка (Nataliia Syvanenko, ukrainian theatre director)